
INTEGRATION VIA KOMMUNIKATION

ET PROJEKTFORLØB FOR STØRRE SKOLEELEV

INDHOLDSFORTEGNELSE

03 Integration via kommunikation

04 En fleksibel metode

06 Projektforløb

08 Hvad fik eleverne ud af det?

10 Øvelser og input til klasseundervisningen

10 Generel introduktion til emnet kommunikation

11 Fremtoning og kendetegn ved aldersgrupper, typer mv.
- Eleverne spiller forskellige roller

12 Fremtoning og kendetegn ved aldersgrupper, typer mv.
- Læreren spiller roller

13 Sprogets betydning og mangfoldighed

17 Kropssprog - brug af billeder

18 Rollespil om kommunikation

20 Øvelse i anvendelse af et positivt sprog

20 Spejløvelse

21 Teatersportsøvelse

22 Eleverne filmer og interviewer hinanden i klassen

22 Input til undervisning i interviewteknik

24 Eleverne filmer og interviewer personer i lokalområdet

24 Planlægning af interviews

25 Ude i marken

26 Interviews med tilfældigt forbigående (voxpop)

26 Efterfølgende feedback

26 Praktiske råd

INTEGRATION VIA KOMMUNIKATION

Mange tosprogede unge fra ghettoområder har ofte en oplevelse af, at deres muligheder er begrænsede på grund af deres etniske baggrund. Det kan bl.a. medføre, at de føler sig udenfor eller anderledes og det kan betyde, at de ikke udnytter de muligheder, der er for f.eks. uddannelse eller en placering på arbejdsmarkedet. Der er derfor god grund til at sætte ind overfor disse elever og give dem nogle redskaber til at komme ud over de barrierer, der kan være mellem dem selv og det de reelt gerne vil.

Et grundlæggende redskab hertil er kommunikation - eleverne skal lære, hvor meget kommunikation betyder og hvor afgørende kommunikation kan være for udfaldet af mange situationer. I forlængelse heraf skal eleverne lære, hvordan man kan tilpasse sin adfærd og kommunikation til enhver situation og til den person man kommunikerer med, for dermed at opnå det bedste resultat til alles bedste.

I foråret 2006 blev der gennemført et pilotprojekt "Integration via kommunikation" i en 7. klasse på Rådmandsgades Skole på Nørrebro i København. Formålet med projektet var at udvikle en metode til at forbedre elevernes kommunikative evner.

Tanken var, at eleverne gennem projektet skulle få øjnene op for, hvordan man kan bruge kommunikation og adfærd aktivt ved f.eks. at tilpasse det til forskellige situationer, for dermed at opnå en mere positiv respons fra omgivelserne. Dette skulle gøre, at eleverne lærer, at man kan komme langt med en god kommunikation både i dagligdagssituationer og i forbindelse med f.eks. søgning af job eller praktikplads. Det kan således være en øjenåbner i forhold til de mange muligheder, der reelt er og som kan være alternativer til f.eks. at deltage i problemskabende subkulturer.

I pilotprojektet modtog eleverne undervisning i kommunikation, adfærd, kropssprog mv., samtidig med at de gennem en række forskellige gruppearbejder og øvelser, arbejdede med det de havde lært. Et væsentligt redskab i projektet var, at eleverne filmede hinanden og, med udgangspunkt i disse oplevelser, løbende fik feedback på deres formåen og udvikling fra en psykolog. Afslutningsvist - og som projektets højdepunkt - interviewede og filmede eleverne forskellige aktører i lokalområdet, som f.eks. en frisør, en præst, vuggestuepersonale og tilfældigt forbipasserende på gaden. Interviewene var en specielt stor oplevelse for eleverne, fordi de fik en unik mulighed for at snakke med folk, som de ellers aldrig taler med. De fik herved et indblik i, hvad deres "naboer" tænker og mener. En del af eleverne spurgte bl.a. tilfældigt forbipasserende, hvad de synes om, at der bor så mange indvandrere på Nørrebro og kom

opløftede og glædesstrålende tilbage og fortalte, at svarene lød som "I skal være så velkomne...", "Her ville være kedeligt uden jer...", "Vi skal være her alle sammen..." osv. Generelt siger eleverne i forlængelse af projektet, at de har lært en masse om kommunikation og at de er blevet meget mere bevidste om, hvordan man kan kommunikere på forskellige måder og hvor afgørende god kommunikation er. Mange af eleverne har desuden en oplevelse af, at de nu, i modsætning til tidligere, tør henvende sig til personer de ikke kender, hvis de f.eks. har brug for at spørge om noget.

Aktiviteterne i pilotprojektet blev filmet og er klippet sammen til en dokumentarfilm. På filmen vises der klip fra undervisningen, øvelserne, elevernes gruppearbejde, deres arbejde med interviewene og feedback på deres optræden samt fra deres tur ud i lokalområdet. Dermed kan filmen, sammen med denne beskrivelse af metoden, bruges til inspiration for andre skoler, der ønsker at gennemføre lignende projekter.

EN FLEKSIBEL METODE

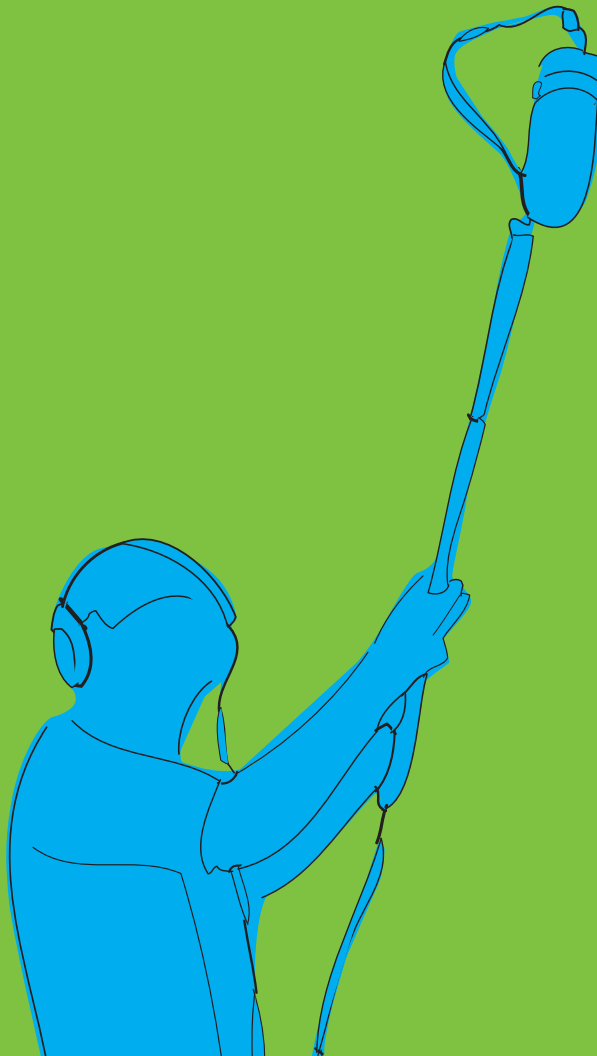
Selvom pilotprojektet blev gennemført i en 7. klasse er det ikke ensbetydende med, at metoden kun kan benyttes i udskolingen i folkeskolen. Tværtimod henvender metoden sig til alle typer af skoler i områder, hvor der er en høj koncentration af personer med anden etnisk baggrund end dansk, eller skoler hvor der er mange tosprogede elever. Det

vil sige, at metoden kan bruges på f.eks. tekniske skoler og andre gymnasiale uddannelser, ligesom metoden kan tilpasses til de mindre klassetrin.

Afhængigt af, hvilket klassetrin metoden bruges på, hvilken type af skole der er tale om og hvilke konkrete behov der er det enkelte sted, kan metoden tilpasses. Det vil sige, at der ikke er tale om et koncept, der skal køres igennem fra A til Z, tværtimod sætter denne metodebeskrivelse rammerne for, hvordan et lignende projekt kan gennemføres. Nedenfor beskrives det konkrete forløb fra pilotprojektet, hvorefter en række øvelser beskrives. Disse beskrivelser kan følges fuldstændigt eller man kan lade sig inspirere af dem og derefter tilrettelægge et forløb, der passer til den enkelte klasse. En række af øvelserne kan f.eks. udmærket gennemføres i f.eks. en 3. klasse, hvorimod det ikke er hensigtsmæssigt at lade så små elever bruge filmkameraer.

Metoden kan således bruges som inspiration og kan enten ses som en vid ramme, man selv kan putte indhold i, eller som en fast køreplan man kan køre direkte efter.

Den tid, der afsættes til projektet, kan også varieres. Nogle vil måske vælge at gennemføre projektet over lang tid f.eks. løbende over et helt skoleår og andre vil måske have lyst til at gennemføre et kort komprimeret forløb i en projektuge eller lignende.

Skolerne kan også vælge at gennemføre projektet på tværs af klasser og/eller på tværs af fag. Det kan f.eks. forankres i fag som dansk, historie og samfundsfag, som alle er fag, der kan få relevant udbytte af dette projekt, idet øvelserne kan tilrettelægges, så indholdet dækker noget af det, der er ønskværdigt at lære i de pågældende fag.

Der kan også med fordel etableres et samarbejde mellem flere faglærere, hvor der trækkes på forskellige og relevante kompetencer. På skoler, hvor der er en medielinje er det oplagt at integrere projektet med det fag. Der er som nævnt ingen faste rammer for projektets indhold, det er kun fantasien, der sætter grænser for projektets udformning!

I pilotprojektet er der benyttet forskellig ekstern kapacitet i form af en psykolog, en kommunikationseksperter og en filmfotograf, der også forestod undervisningen i interviewteknik. Metoden er dog tænkt således, at den kan gennemføres uden eksterne personer - og dermed ekstraudgifter. Læs mere herom side 26.

PROJEKTFORLØB

Pilotprojektet løb fra februar til maj måned og var en integreret del af danskundervisningen. Der blev brugt ca. fire dansklektioner om ugen på projektet og det blev valgt at disse lektioner skulle placeres to dage i træk, således at forløbet blev samlet lidt. Derudover blev alle lektionerne nogle gange samlet på én dag, for dermed at skabe tid til fordybelse. Der blev alt i alt brugt 42 undervisningslektioner på forløbet.

Pilotprojektet bestod overordnet af følgende tre dele: Klasseundervisning og øvelser om kommunikation, kropssprog mv.; eleverne filmede og interviewede hinanden i klassen og fik feedback; eleverne interviewede og filmede personer i lokalområdet og fik feedback. I forlængelse af projektbeskrivelsen er undervisningsindholdet og de konkrete øvelser, der blev lavet, beskrevet kronologisk.

KLASSEUNDERVISNING OM KOMMUNIKATION, KROPSSPROG MV.

I den første del af projektet fik eleverne undervisning i kommunikation, kropssprog mv. De lavede en række øvelser i form af f.eks. rollespil. Igennem disse øvelser blev de grundlæggende opmærksomme på, at kommunikation handler om meget mere end de ord der kommer ud af munden på én - at man kommunikerer meget med fremtoning, adfærd, tøj, ens holdning, humør, ansigtsudtryk mv. I forlængelse heraf blev der skabt en bevidsthed om, hvordan man kan tilpasse og bruge kommunikation aktivt.

Som en del af undervisningsforløbet havde klassen besøg af en kommunikationseksperter, der fortalte om kommunikation og humor og dermed, hvordan man kommer langt med et smil og en åben fremtoning.

De vigtigste budskaber og pointer fra hver undervisningsgang blev skrevet på nogle store stykker papir. Disse stykker papirer blev løbende hængt op på opslagstavlerne i klasselokalet, så eleverne kunne se dem dagligt og dermed bevare det i frisk erindring. Dette gjorde samtidig, at der i undervisningen nemt kunne henvises til tidligere episoder og pointer, og at hele forløbet ved projektets afslutning "hang i klassen".

Der blev brugt 10 undervisningslektioner på denne del af forløbet

ELEVERNE FILMEDE OG INTERVIEWEDE HINANDEN I KLASSEN OG FIK FEEDBACK

Som indledning til denne fase af projektet modtog eleverne undervisning i det at filme - dels det tekniske i at filme, dels lidt om kameravinkler mv. Herefter fik eleverne mulighed for at filme hinanden. Konkret foregik det ved, at de i grupper af fire elever gik ind i et separat lokale, hvor de kunne interviewe hinanden. De havde i gruppen på forhånd besluttet, hvad de ville interviewe hinanden om. Eleverne byttede roller internt i gruppen, så alle prøvede at filme, blive interviewet og at interviewe. Næste undervisningsgang fik eleverne gruppevis feedback fra psykologen. Sammen så de deres interviews og diskuterede, hvad der var godt og skidt, mens psykologen gav dem råd om, hvad der kunne gøres bedre mv. Det at se sig selv på film var en øjenåbner for mange, idet det var som at få holdt et spejl op og det var tydeligt, hvad der ikke fungerede og hvad der fungerede godt for den enkelte. Den resterende del af klassen havde almindelig danskundervisning, mens der blev givet feedback til de enkelte grupper.

Efterfølgende lavede eleverne nye interviews med hinanden, hvor de prøvede at medtænke den feedback de havde fået fra psykologen. Derefter fik de igen feedback fra psykologen på, hvad der var blevet bedre og hvad de skulle tænke over i det videre forløb.

Der blev brugt 12 undervisningslektioner på denne del af forløbet.

ELEVERNE INTERVIEWEDE OG FILMEDE FOLK I LOKALOMRÅDET

Formålet med denne sidste del var, at eleverne skulle bruge alt det, de havde lært om kommunikation, adfærd, fremtoning, interviewteknik ogamerateknik ved at komme ud i lokalområdet og interviewe og filme forskellige lokale aktører. Først fik eleverne undervisning i konkret interviewteknik, hvorefter de gik i gang med at planlægge deres interviews. Planlægningen af interviews bestod dels i, at de skulle finde ud af, hvem de ville snakke med, om det kunne lade sig gøre, hvad deres vinkel på interviewet skulle være og hvordan de konkrete spørgsmål skulle lyde. Erfaringen fra projektet viser, at læreren skal følge op på aftalerne for at sikre, at de er på plads. Dette kan evt. gøres i samarbejde med én elev fra hver gruppe.

Inden eleverne skulle ud og filme blev der desuden lavet en generel opsummering af projektet, hvor den røde tråd blev trukket op. Dermed fik eleverne, ved hjælp af de mange plancher der løbende var blevet hængt op, genopfrisket pointer, faldgruber mv.

Og så kom projektets højdepunkt, nemlig at komme ud og filme og interviewe. Hver gruppe lavede et til to planlagte

interviews, hvorefter de lavede korte interviews med tilfældigt forbipasserende på gaden. Det var en stor oplevelse for eleverne at komme ud og snakke med folk de ellers aldrig snakker med. Efter eleverne havde været ude og filme fik de igen feedback på deres optagelser fra psykologen.

Som afslutning på projektet så eleverne hinandens film og diskuterede i klassen hvad de havde fået ud af projektet og hvordan de siden hen kan bruge deres kommunikation anderledes og mere aktivt.

Der blev brugt 20 undervisningslektioner på denne del af projektet.

HVAD FIK ELEVERNE UD AF DET?

I forlængelse af forløbet er metoden og udbyttet evalueret af henholdsvis psykolog, lærer, konsulent og eleverne. Evalueringen er et selvstændigt notat, men kort kan det siges, at selve metoden, hvor der er en vekselvirkning mellem klasseundervisning, rollespil, gruppearbejde, filmoptagelser, refleksion over egne optagelser, filmundervisning mv. er meget effektiv i forhold til eleverne. Eleverne engagerer sig, især fordi øvelserne munder ud i at skulle håndtere og bruge et filmkamera, som er noget eleverne finder meget spændende. Metoden appellerer således i høj grad til målgruppen.

Endelig bekræfter evalueringen, at eleverne ved forløbet er blevet styrket i deres kommunikation med andre. For eleverne var det således en øjenåbner at erfare, hvor meget kropssprog, tonefald og ordvalg betyder for modpartens reaktion.

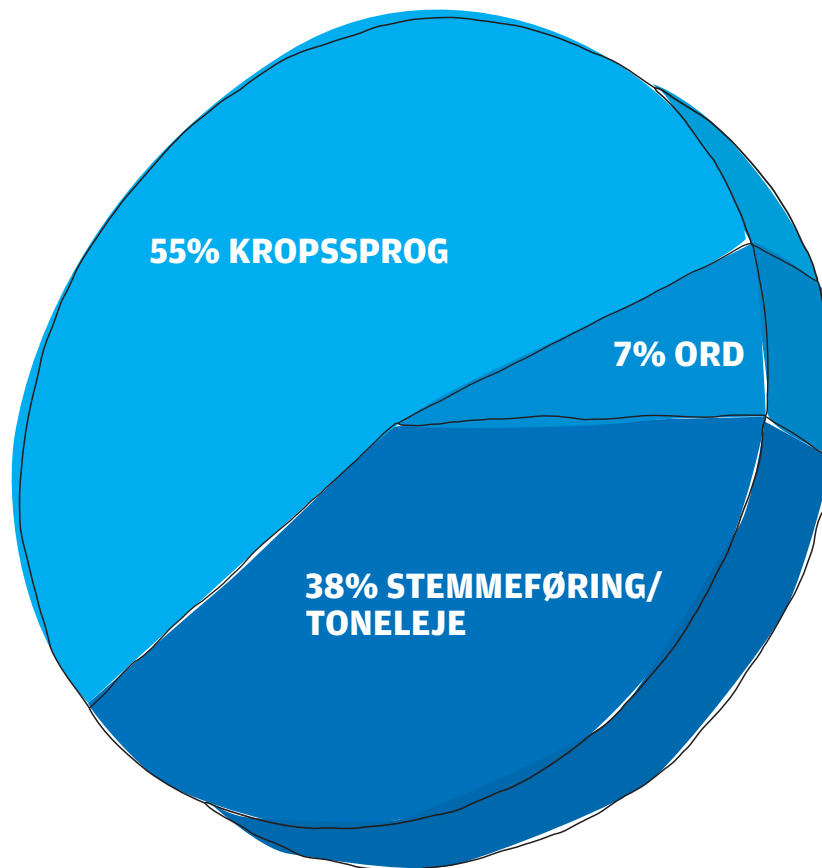

ØVELSER OG INPUT TIL KLASSEUNDER- VISNINGEN

GENEREL INTRODUKTION TIL EMNET KOMMUNIKATION

Projektet kan startes med en generel snak om, hvad kommunikation er - at kommunikation f.eks. handler om meget mere end det, der kommer ud af munden på én i form af ord. Kommunikation handler i høj grad om adfærd, kropssprog, toneleje mv. Kommunikation kan derfor også tilpasses den enkelte situation - man kan sige meget med tonefaldet, med måden man står eller sidder på, med det tøj man har på, med det ansigtsudtryk man bruger. F.eks. kommunikerer folk, der passerer én på gaden, til én uden at de siger noget mv.

Overordnet består kommunikation af følgende tre dele - ord, kropssprog og stemmeføring/tonaleje og fordelingen mellem de tre er følgende:

NÅR DER SNAKES OM KROPSSPROG KAN FØLGENDE ILLUSTRERES OG EFTERFØLGENDE DISKUTERES I KLASSEN:

- Hvad signalerer jeg, hvis jeg flyder ud på en stol?
- Hvad signalerer jeg, hvis jeg kommer ind af døren som en "slaskedukke"?
- Hvad signalerer jeg, hvis jeg gnasker tyggegummi, mens jeg snakker med en anden person under undervisningen mv.
- Hvad signalerer jeg, hvis jeg kommer gående i højt bestemt tempo?
- Hvad signalerer jeg, hvis jeg jævnlgt kigger den anden vej, mens vi snakker, lader blikket flakke mv.
- Hvad signalerer påklædningen?

Derudover kan der gives eksempler på, hvordan kropssproget kan virke og hvor forskelligt udfaldet kan være af den samme sætning, afhængigt af, om man bruger et meget lukket kropssprog eller et åbent kropssprog, et dovent eller energisk kropssprog mv. Prøv f.eks. at sige "hvor er det bare død hamrende irriterende, at du konstant snakker i timerne" med et stramt lukket kropssprog og derefter med et åbent kropssprog og et glad ansigtsudtryk. Det vil tydeligvis illustrere forskellen og vise, hvor meget kropssproget betyder.

Mht. toneleje og stemmeføring kan der gives eksempler, hvor man f.eks. siger det samme i en skrap tone eller meget

blidt, i et ligegyldigt tonefald eller i et meget energisk tempo. På den måde illustreres det meget tydeligt, hvor stor betydning stemmeføringen har for kommunikationen, fordi samme sætning kan få en helt forskellig mening afhængigt af tonelejet.

FREMTONING OG KENDETEGN VED ALDERSGRUPPER, TYPER MV. – ELEVERNE SPILLER FORSKELLIGE ROLLER

Måden vi bevæger os på, de ting vi foretager os, den måde vi går klædt på mv. er en væsentlig del af kommunikationen. Med denne øvelse sættes der fokus på, hvor meget fremtoning mv. signalerer og kommunikerer til omverdenen, samtidig med at den skaber en bevidsthed om, hvor meget vi opfatter om andre mennesker ved bare at se på dem.

Eleverne kommer ud på gulvet. Der skal være plads til, at de kan bevæge sig frit omkring. Eleverne skal prøve at spille forskellige roller, hvilket kræver at de tænker over, hvad der karakteriserer den enkelte rolle og dermed bliver bevidste om, nogle af de forskelle der er på typer, køn, aldersgrupper mv. Alle eleverne spiller den samme rolle på samme tid og gør det, mens de går rundt mellem hinanden. Afhængigt af, hvor meget eleverne går ind i det kan det vælges at lade eleverne spille den enkelte rolle i 1-3 minutter.

EKSEMPLER PÅ ROLLER DER KAN SPILLES KAN VÆRE:

- En lille pige på tre år der leger
- En gammel mand
- En ung sej fyr
- En travl husmor

Efterfølgende diskuteres det i klassen, hvad det var der karakteriserede de forskellige roller.

En variant af øvelsen kan være, at en gruppe elever spiller en rolle, mens de resterende elever kigger på. Drengene kan f.eks. spille en pige på 18 år, mens pigerne kigger på og efterfølgende kommenterer og diskuterer, hvad de så. Derefter kan pigerne f.eks. spille en fyr på 18, mens drengene kigger på og efterfølgende kommenterer og diskuterer.

FREMTONING OG KENDETEGN VED ALDERSGRUPPER, TYPER MV. – LÆREREN SPILLER ROLLER

I stil med den foregående øvelse kan der laves en øvelse, hvor en lærer (eller anden voksen) spiller nogle forskellige roller ved hjælp af en række rekvisitter, hvorefter eleverne skal gætte og diskutere, hvilken rolle der blev spillet.

Konkret går den voksne uden for døren og ifører sig div.

rekvisitter/kostume. Læreren kommer ind og går rundt i klassen i et minut og spiller den rolle, der passer til "udklædningen". Én elev kan få til opgave at tage tid og sige til, når der er gået et minut. Læreren siger ikke noget, går bare rundt og spiller rollen, mens eleverne observerer - ligeledes uden at sige noget.

Når minuttet er gået skal eleverne gætte, hvad det var for en type person, der var tale om, hvad vedkommende lavede mv. Var det f.eks. en mand eller dame, ung eller gammel, gik vedkommende og ventede på noget, var vedkommende glad eller sur, var det en travl person eller en afslappet person mv. I forlængelse heraf kan det diskuteres, hvad det er der gør, at eleverne gætter som de gør - hvordan kan man f.eks. se på bevægelserne og kropssproget, at der er tale om en ældre herre, der går og venter på nogen, mens han kigger på plakater mv.

Alle typer af roller kan spilles og der skal kun et minimum af rekvisitter til at illustrere, idet meget kan tolkes ud fra kropssproget.

NOGLE FORSLAG TIL ROLLER OG REKVISITTER KAN VÆRE FØLGENDE:

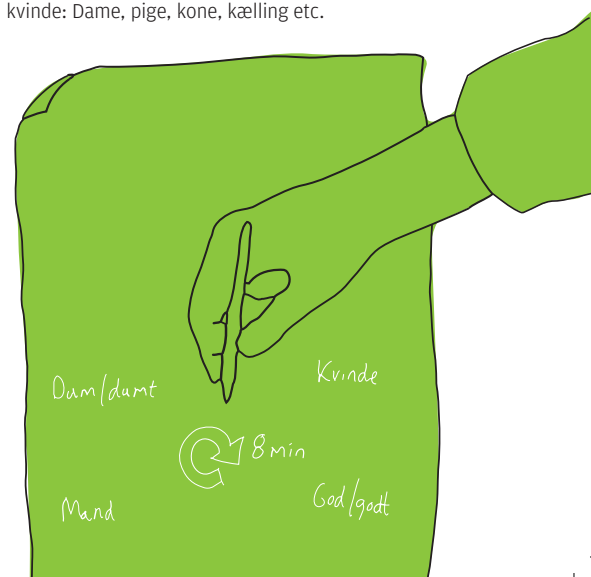
- En ung "gadedreng" - f.eks. illustreret ved hjælp af kasket, tyggegummi og mobiltelefon i hånden. Læreren kan komme ind, tralle rundt i klassen, tygge tyggegummi, smide sig på en stol og SMS'e, gabe osv.
- En fin ældre herre på kunstudstilling - f.eks. illustreret med en hat og et påklæret overskæg. Læreren kan komme ind og gå observerende rundt, stoppe op og kigge nøje på noget fiktivt mv.
- En rastløs afventende ung dame, der venter på sin kæreste - f.eks. illustreret med store øreringe og en håndtaske. Læreren kan komme ind, svingende med håndtaske, trippende, kigge jævnlige på uret, se sig meget omkring osv.

SPROGETS BETYDNING OG MANGFOLDIGHED

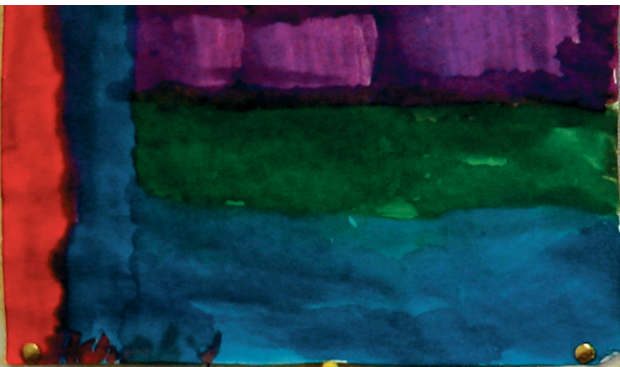
Mange ord har flere betydninger, samtidig med at der ofte findes flere ord for den samme ting. I tillæg hertil har vi ofte hver især forskellige opfattelser af, hvad vi forstår ved et ord, om vi opfatter det anstødene eller bare lidt negativt, om et ord er nogenlunde positivt eller super positivt mv. Denne øvelse kan bruges til at sætte fokus på, hvor mangfoldigt sproget kan være og hvor mange forskellige ord man kan bruge til at sige det samme. I forlængelse heraf vises det med øvelsen, at selvom mange ord refererer til det samme, kan der være stor forskel på

betydningen afhængig af, hvilket ord der vælges.

Eleverne deles i fire grupper. Hver gruppe får tildelt et stykke papir og en blyant og sætter sig omkring et bord, så alle grupper kan se papiret. Hver gruppe får et af følgende fire ord og skriver det øverst på deres papir: "dum/dumt", "kvinde", "mand", "god/godt". I første runde af øvelsen får gruppen otte minutter til, på papiret, at skrive alle de ord de kan komme i tanke om, som er det samme som det ord de har fået f.eks. kvinde: Dame, pige, kone, kælling etc.

Foredeling af aflever på kirkebaner

		Sted	Tidspunkt	Størrelse	Klasse
ÅRS					
Dronningegade Skole					
Dronningegade 99 A					
København N					
Katolske Kirkebaner					
15 109428 16	Herman Møller	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
170294 3036	Klemens Jørgen	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
2901842365	Fayel Nilsen Eriksen	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
1410942060	Sigrid Mikael Kristian Aagaard	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
1901942130	Muhammad Casanova	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
010294 1443	Arviden Claes-Bey	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
0812942627	Geert Nilsen	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60
0512931634	Aleena Komal Aktar	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	70
2001942661	Søren Jørgen	25-10-2008 09:00:00	8	Rådmandsgades Skole	60

RÅDMANDS
Kommunestyre
København N
Rådmandsgade 99 A
1153 København N, Danmark

25. oktober 2008

Indkaldelse

Til medlemmer af Rådmandskollegiet for Rådmandskollegiet for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark.

Dato: 25. oktober 2008 kl. 19.00

Sted: Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

Emne: 1. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

1. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

2. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

3. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

4. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

5. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

6. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

7. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

8. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

9. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

10. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

11. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

12. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

13. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

14. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

15. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

16. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

17. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

18. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

19. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

20. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

21. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

22. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

23. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

24. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

25. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

26. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

27. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

28. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

29. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

30. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

31. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

32. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

33. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

34. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

35. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

36. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

37. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

38. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

39. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

40. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

41. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

42. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

43. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

44. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

45. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

46. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

47. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

48. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

49. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

50. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

51. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

52. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

53. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

54. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

55. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

56. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

57. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

58. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

59. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

60. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

61. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

62. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

63. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

64. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

65. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

66. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

67. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

68. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

69. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

70. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

71. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

72. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

73. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

74. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

75. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

76. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

77. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

78. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

79. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

80. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

81. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

82. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

83. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

84. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

85. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

86. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

87. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

88. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

89. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

90. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

91. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

92. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

93. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

94. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

95. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

96. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

97. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

98. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

99. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

100. Læseplan for Rådmandsgade 99 A, København N, Danmark

REFLEKSION

**MORGENS,
I TUMLEFALI**

**19. AUGUST:
JEDLE LYTET D
JUMP DOWN TU**

**11. SEPTEMBER
SEPTEMBER I
WHAT SHALL W**

**17. OKTOBER
HU FALMER TWO
WHERE HAVE AI**

**22. NOVEMBER
JEC VII MALE DI
THE MORE WE A**

**4. DECEMBER
DECEMBER I
MARY'S BOY C**

MUSISKE HIT

**K
S**

IGENSAMLINGER FOR 4. - 7. KLASSE.
IFESALEN KL. 9.50.

JGUST: *Ek+Iv*
 LYTET RØDT ÅRT. CDON 1.117.
 DOWN TURN AROUND RØD FAGOT 1.65.

PTEMBER: *BH+Th*
 HVEDT HIMMEL ÅRT. CDON 1.114.
 SHALL WE DO WITH THE DRUNKEN SANGDØGEN BLÅ 1.349.

YTOBER: *Sk+Th*
 MED TROVEN (FYSK MELODI) ÅRT. CDON 1.110 OVERT.
 I HAVE ALL THE FLOWERS COME SANGDØGEN BLÅ 1.364.

IVEMBER: *PHO+MCA*
 MALE DAGEN BLÅ ÅRT. CUL 1.156.
 WE ARE TOGETHER SE OG TVING 1.119.

EMBER: *MZ+Iv*
 BERFANG ÅRT. CUL 1.159.
 I'DOY CHILD SANGDØGEN BLÅ 1.309.

SIKE HILSENER FRA SHEGHEL OG EVA.

Skema for SPELLEKSTER 6.B (GFP)

LØRDAG	MÅNDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
1					
2	x d				
3			kr x h/c	x d	
4			x v		
5					
6					
7					
8					

Skolens elevmæglere

4.a
Simeon
Asta
Nikole V

5.b
Ibrahim
Mikelle
Tayah
Aaja

6.a
Larabi
Umar
Sarah

**KROPS-
SPROG**

SKOLEBIBLIOTEKET
ER ÅBENT:
 Workshopstimer for det nye skoleår.

TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
0.c	7.c	7.c	
5.a	6.c	6.a	6.b
	7.b	7.c	5.c

SWALE BIBLIOTEK

Når de otte minutter er gået roterer sedlerne, så man giver sedlen videre til gruppen til den ene side og modtager en seddel fra gruppen til den anden side. Gruppen læser den liste de har modtaget og skal nu rangordne de ord, der står på listen - hvad er pæneste og hvad er grimtest.

Når de otte minutter er gået roterer sedlerne igen - gruppen sender den rangordnede liste videre til nabogruppen og modtager en liste fra nabogruppen til den anden side. Læreren deler synonymordbøger ud. Eleverne skal nu slå det ord op, der står som overskrift på den liste de har modtaget og tilføje de ord fra ordbogen, som ikke i forvejen står på listen - og f.eks. finde ud af "hvad mener ordbogen man kan sige i stedet for dum". Det kan også vælges at dele slangordbøger rundt, så eleverne også kan slå beslægtede ord op her.

Når de otte minutter er gået nævner hver gruppe de ord på den endelige liste, som de synes er de pæneste/bedste og de skrives på tavlen.

Den endelige liste viser bl.a. nogle af de ord man kan bruge, når man skal tale pænt/høfligt til nogen. Samtidig viser den f.eks., at selv negative ord kan lades positivt - i stedet for at sige til nogen, at det de gør er dumt, kan man sige, at det er ubetænksomt.

Hele øvelsen viser, som skrevet, sprogets mangfoldighed. Den viser, at der findes mange forskellige ord om den samme ting og afhængigt af en given situation, kan det være hensigtsmæssigt at bruge forskellige ord - nogle typer ord passer til ældre mennesker, nogle typer ord passer til yngre mennesker osv. Samtidig med, at øvelsen viser, at det samme ord kan betyde forskellige ting og kan tolkes på forskellige måder afhængigt af, hvem der snakker og hvem der modtager.

Kvinde

Lady

Madame

Donna

Smukke kvinde

Dum/dumt

Tøbelig

Latterligt

Mindre klogt

Ubetænksomt

God/godt

Rar

Sød

Venlig

Dejlig

Behagelig

Mand

Herre

Mandsperson

Mandfolk

KROPSSPROG – BRUG AF BILLEDER

Jf. de andre øvelser om kropssprog kan man med sit kropssprog og fremtoning kommunikere forskelligt om, hvem man er, hvad man står for, om man er glad eller sur osv. Derudover kan ens fremtoning og udtryk fremkalde reaktioner hos andre – hvis man f.eks. ser glad ud og smiler til en forbigående vil vedkommende oftest selv komme til at smile, hvis man ser et billede af én der smiler, vil man typisk selv komme til at smile osv.

På den baggrund gøres der i denne øvelse brug af billeder. Konkret skal der sammensættes en billedserie, som illustrerer forskellige typer af udtryk, fremtoning og kropssprog. Billedserien kan vises på lysbilleder, powerpoint eller i en bog – afhængigt af, hvad der er muligt.

Billedserien kan rumme alverdens billeder i vilkårlig rækkefølge. Det foreslås, at billedserien indeles i nogle temaer, som f.eks.:

TEMA: SMIL

Forskellige "smilebilleder" – det kan være en lille pige der smiler, nogle gamle tandløse damer, en hest der griner, personer fra forskellige nationaliteter der smiler mv.

TEMA: TILHØR/STATUS

Forskellige billeder der tydeligvis viser forskelligt tilhør eller status – det kan være et billede af en betjent i uniform, en tatoveret person, en tallerkenneger, Dronning Margrethe med krone på, en punker, medlem af en motorcykelklub, en bodybuilder mv.

TEMA: EN SITUATION

Billeder fra forskellige situationer, hvor kropssproget siger noget om stemningen, situationen og den/dem der er på billederne – det kan være billeder fra en bøsseparade, et karneval, en fest, en demonstration, en undervisningssituation mv.

Før billedserien vises, instrueres fire elever (uden at de andre elever opdager det) i, at de skal observere deres klassekammerater, deres kropssprog og deres reaktioner på billederne. To af de fire skal observere klassekammeraterne, når første halvdel af billedserien vises og de to andre observerer under sidste halvdel af billedserien.

Billederne vises. Det kan vælges at stoppe en smule op ved hvert billede og kort snakke om, hvad der er på billedet. Når halvdelen af billederne er vist laves der en pause og de to elever der har observeret de andres reaktioner på billederne, fortæller hvad de har set – grinede de, hvad sagde

de til billederne, hvordan var deres kropssprog i forhold til de enkelte billeder mv.

Pointen hermed er at illustrere og starte en snak om, hvor meget man kan aflæse på kropssproget og hvilke signaler folk sender uden selv at tænke over det – for vi bruger konstant kroppen til at kommunikere med uden at tænke over det. Det kan være helt tydeligt på kropssproget, hvad den enkelte synes om billederne – om man f.eks. frastødes af en person med mange tatoveringer, om man synes en gammel tandløs dame er sød osv. Resten af billederne vises, hvorefter de sidste to observatører fortæller, hvad de har observeret hos deres klassekammerater.

Efterfølgende vises billederne igen, denne gang opdelt i temaerne. Det vil sige, at billederne fra ét tema vises, hvorefter de diskuteres. Eleverne spørges om hvilke fællestræk, der er ved de viste billeder og der diskuteres derudfra. Der kan f.eks. snakkes om, at:

- Smil skaber smil
- Hvad signalerer en uniform?
- Hvorfor vælger folk at have tatoveringer og hvad signalerer det?
- Hvad signalerer ens påklædning – f.eks. overlegenhed, selvironi, angrebsparathed, erotik, rigdom, fattigdom, etnisk oprindelse mv.

- Hvilke følelser udtrykkes i forskellige ansigtsudtryk – sørgmodighed, godt humør, sorg, glæde, anspændthed, energi, afslappethed mv.
- Hvordan opfattes forskellige kropsholdninger – f.eks. hovedets hældning, skuldrene, er hænderne foldede, benenes position, armbevægelserne osv.

ROLLESPIL OM KOMMUNIKATION

Nedenfor er der en liste med små rollespil, som hver især illustrerer hverdagshændelser vi alle sammen kan komme ud for – og dermed også hændelser, hvor man kan tilpasse sin kommunikation til situationen og den man taler med. Disse små rollespil kan enten bruges som små indslag løbende i projektføreløbet eller samlet i en undervisningssituation. Man kan også vælge at bruge rollespillene som afslutning på forløbet, for dermed at illustrere, hvordan det, der er lært kan bruges.

HVERDAGSSITUATIONER

De enkelte rollespil/situationer skrives f.eks. på små sedler som lægges i en hat eller lignende. Eleverne trækker en seddel hver (eventuelt fem elever af gangen) og får lidt tid til at tænke over rollen, der skal spilles. Derefter læses sedlen højt for klassen, hvorefter rollen spilles. Læreren spiller med i rollespillet således, at eleven har en at spille overfor. Når rollen er spillet færdig, skal klassekammeraterne give feedback på den spillede

situation - var det realistisk som det blev spillet, var der noget i kommunikationen, der kunne have været anderledes mv.

1. Ring til en sportsklub for at høre, hvordan du bliver medlem, hvad det koster, hvornår træningen ligger og hvad du ellers synes du har brug for at vide, for at starte i klubben

2. Du skal på ferie til Bornholm og vil gerne vide noget om øen. Ring til biblioteket og få lagt nogle bøger til side om Bornholm. Du skal tænke over, hvilke emner om Bornholm du vil vide mere om

3. Ring til Irma fordi du tror, at du har glemt din pung der

4. Ring til lægen og bestil tid. Vær opmærksom på, at du skal på lejrskole i næste uge

5. Du ser, at to mænd slås på gaden og at den ene har en pistol. Ring 112 og skaf hjælp

6. Du ser, at der står røg og flammer ud af kælderrummet ved siden af din opgang. Ring 112 og skaf hjælp

7. Du har hovedpine og vil gerne hjem i seng, men din lærer er syg, så du skal ned på kontoret og bede om lov til at gå hjem

8. Du skal lave en aftale med en god ven, om han eller hun vil med på en cykeltur på søndag

9. Spørg en klassekammerat, om han eller hun vil hjælpe dig med at finde et skrivebord og andre ting til dit værelse

10. Spørg en klassekammerat, om han eller hun vil hjælpe dig og din familie med det praktiske, fordi I skal holde en stor fest

11. Der er fejl på en ny CD du har købt, gå tilbage til butikken og klag

12. Din cykel skal repareres, fordi den ene pedal ikke vil dreje rundt. Gå til cykelhandleren og få ham til at ordne det

13. Du kunne godt tænke dig et job i Føtex som flaskedreng, men de søger ikke efter nogen lige nu. Henvend dig til bestyreren i Føtex og spørg efter et job

14. Du er ud og cykle og kører bagved en mor, som har et barn bagpå cyklen. Du ser, at barnet taber en vante. Når de standser for rødt kører du op på siden af dem - hvad gør du?

15. På vej fra skole ser du en ældre dame, der går med stok. Du er et stykke væk fra hende. Ved kantstenen kludrer hun lidt i det, så hun er ved at falde. Det sker dog ikke men du ser, at hun

taber noget ud af lommen. Da du kommer hen til det hun har tabt, ser du, at det er en pung. Du samler den op og løber hen til damen – hvad siger du?

16. I laver gruppearbejde i matematik og skal i den forbindelse have nogle andre klasser til at udfylde et spørgeskema omkring noget med sengetider og lommepenge. Du skal ind i en klasse og spørge, om du må dele skemaerne ud

ØVELSE I ANVENDELSE AF ET POSITIVT SPROG

Læreren spørger eleverne, hvad der virkelig irriterer dem ved andre/hvad de hader og læreren skriver elevernes forslag op på tavlen. Det kunne f.eks. være:

- Når andre lyver
- Når folk smasker
- Når folk siger de hader muslimer
- Når nogen griner meget
- Etc.

Øvelsen går så ud på at lære eleverne, hvordan man får folk til at holde op med det, der generer én, uden at gøre ondt være. Det kan f.eks. være med formuleringer som "Jeg synes det er irriterende, når du...", "Vil du være sød at...", "I stedet kunne du måske..." osv.

Pointen er, at blive ved med at bede den anden stille og roligt (pænt) om, at gøre det man gerne vil have. For hvis man siger "stop med det..." vil den anden sandsynligvis bare gøre det endnu mere. Men hvis man beder pænt og gentagende om det, vil den anden blive opmærksom på, at han/hun generer en person med sine handlinger og det er "flovt" – det vil altså altid have en effekt og virke langt bedre, end hvis man siger "gør det og det...".

Læreren kan forklare eleverne, hvad det går ud på og så lade eleverne komme med forslag til, hvordan man kan formulere sig positivt.

SPEJLØVELSE

Eleverne står overfor hinanden to og to.

Sætter hænderne op mod hinanden uden at røre – som om de satte hænderne op mod et spejl (den ene er aktør, den anden er spejlet).

Den ene (aktøren) begynder så at lave bevægelser og den anden (spejlet) følger med og laver de samme, spejlvendte, øvelser.

Øvelsen styrker elevernes bevidsthed om deres kropssprog.

TEATERSPORTSØVELSE

Alle elever stiller sig på gulvet.

På tavlen står der:

- Job
- Sted
- Mordvåben

Eleverne starter med at mime et job, f.eks. en bager. Derefter et sted, f.eks. en svømmehal. Derefter et mordvåben f.eks. en hårklemme (pointen med mordvåbenet er, at alt kan slå ihjel i teater – det er øvelsen, mimeriet der gør det).

Eleverne sætter sig igen og tre styk sendes udenfor døren. De tilbageværende elever finder på et job, et sted og et mordvåben f.eks. buschauffør, supermarked og bussemand.

- Første elev kommer ind og får de tre ting af vide
- Anden elev kommer ind og første elev mimer de tre ting – en af gangen. Når elev nr. to har gættet jobbet siger han/hun ja, men siger ikke, hvad jobbet er. Derefter mimes stedet, indtil elev nr. to siger ja osv.
- Så kommer elev nr. tre ind og elev nr. to mimer først jobbet, så stedet og til sidst mordvåbenet og elev nr. tre siger ja, når den enkelte ting er gættet

- Når det er gennemført, siger elev nr. tre, hvad de tre ting var

Pointen er selvfølgelig, hvor meget vi kan vise med vores krop – hvor meget vi kan fortælle uden ord. Men også, hvordan ting kan blive misforstået og fremstå (blive gættet) som noget det ikke er.

ELEVERNE FILMER OG INTERVIEWER HINANDEN I KLASSEN

Denne del af projektet kan skrues sammen på forskellige måder. En måde at gøre det på er at give eleverne undervisning i interviewteknik, hvorefter de kan øve sig i at interviewe hinanden. Hvis det vælges at eleverne skal filme de interviews de laver (hvilket er mest hensigtsmæssigt), kan de modtage lidt undervisning i det tekniske omkring brugen af et kamera og noget mere filmteknisk omkring kameravinkler mv. På baggrund af elevernes optagelser kan de løbende få feedback på deres interviews, således at de kan forbedre deres teknik, kommunikation mv. og samtidig blive bevidste om, hvordan de selv fremstår osv.

INPUT TIL UNDERVISNING I INTERVIEWTEKNIK

- Det er vigtigt at være ordentligt forberedt, når man skal lave et interview. Det vil sige, at man skal have tænkt over

spørgsmålene og eventuelt have dem med på papir. Derudover er det vigtigt for den, der bliver interviewet, at der er en vinkel på interviewet, så spørgsmålene ikke bare roder rundt mellem hinanden og skifter fra det ene emne til det andet i en pæreveling

- Man skal interessere sig for den man interviewer. Det kan ikke nytte noget at kigge den anden vej, mens man interviewer eller ikke at virke interesseret i det, der bliver svaret, for så virker det ubehageligt for den der interviewes. Derudover kan man ikke tillade sig at tage deres tid, hvis man ikke selv er interesseret

- Man skal prøve at tilpasse sig den man interviewer. Der er f.eks. stor forskel på, om man interviewer en præst eller en hip-hop'er, så man er nødt til at tilpasse sig og forsøge, at forstå den man interviewer

- Det kan være godt at forberede den, der skal interviewes på de spørgsmål, der skal stilles, så vedkommende ved, hvad der bliver spurgt om. Derudover er det godt at starte med at "varme" den der skal interviewes op med lidt smalltalk. Man kan f.eks., før kameraet tændes, stille de første par spørgsmål, såsom "hvad hedder du?", "hvor bor du?" osv. Derefter tændes kameraet og spørgsmålene stilles igen. Det er i det hele taget vigtigt, at interviewet startes med de generelle spørgsmål og ikke de personlige

- Sørg for ikke at stille lukkede spørgsmål! Brug i stedet spørgsmål der starter med hv-ord. Når man stiller lukkede spørgsmål risikerer man, at den der interviewes bare svarer ja eller nej,

hvormed man som interviewer ikke blev meget klogere på spørgsmålet. Hvis situationen alligevel opstår - at man stiller et lukket spørgsmål og der svares med ja eller nej, skal man huske at følge op på spørgsmålet med en uddybning. F.eks. "Kan du lide at bo på Nørrebro?" "Ja!" "Hvorfor?"

- Husk at høre efter svarene - for selvom man har planlagt spørgsmålene på forhånd, kan man blive nødt til at springe nogle af dem over undervejs, fordi den der interviewes har svaret på nogle af spørgsmålene i en anden sammenhæng. Og det er pinligt at spørge om noget, der er blevet snakket om. Det vil give indtryk af, at man ikke lytter

Eleverne kan vælge at interviewe hinanden om alverdens ting - om fritidslivet, familien, fremtidsdrømme mv. Det foreslås, at eleverne laver interviewene i grupper på maksimum fire elever, hvor de så skiftes til at interviewe, filme og blive interviewet. Hvis den videre plan er, at eleverne skal ud og interviewe i lokalområdet vil det være hensigtsmæssigt, at de interviews, der gennemføres i klassen, laves i de samme grupper som dem, der skal ud i lokalområdet.

Når eleverne har lavet første runde interviews, skal de have feedback f.eks. af en psykolog. Det kan vælges at bruge skolepsykologen eller at få en psykolog udefra til at komme og give feedback, dog kan læreren også selv påtage sig opgaven. På baggrund af den feedback eleverne får, kan de igen forsøge sig med at lave interviews, hvorefter de igen får feedback. På den måde skabes der løbende refleksion over kommunikationen og de muligheder der er for at tilpasse ens kommunikation til den situation man befinder sig i. På baggrund af de interviews, der laves i klassen og feedbacken, klædes eleverne således også bedst muligt på til at lave interviews ude i lokalområdet.

ELEVERNE FILMER OG INTERVIEWER PERSONER I LOKALOMRÅDET

Som afslutning på forløbet er det sjovt og udfordrende for eleverne at komme ud i lokalområdet og snakke med forskellige folk. Det giver eleverne en oplagt mulighed for at bruge det de har lært om kommunikation, kropssprog, interviewteknik mv., samtidig med at det giver dem en unik mulighed for at snakke med personer fra deres lokalområde, som de normalt ikke snakker med.

Erfaringerne fra pilotprojektet viser tydeligt, at det var en stor oplevelse for eleverne at komme ud og interviewe personer i lokalområdet. De interviewede forskellige personer som f.eks. en lokal præst, vuggestuepersonale, en frisør, en halinspektør mv. Derudover lavede hver gruppe en række interviews med tilfældigt forbigående (en såkaldt voxpop), hvor de bl.a. spurgte ind til livet på Nørrebro, holdninger til indvandrere mv. De førstnævnte interviews gav eleverne et indblik i, hvad der

sker på Nørrebro, det lærte dem nye ting om området samtidig med, at de synes det var spændende at snakke med personer, der arbejder på Nørrebro og med Nørrebros indbyggere. For så vidt angår elevernes voxpop, var det en specielt positiv oplevelse og en øjenåbner for dem, fordi det var nyt for dem at tale med så mange tilfældige folk, der fortalte om, hvor dejligt det er at bo på Nørrebro, hvor herligt det er med alle de indvandrere, der bor i området, hvor meget indvandrere er velkomne osv.

PLANLÆGNING AF INTERVIEWS

Det er vigtigt at eleverne planlægger deres interviews grundigt, hvilket vil sige, at de både skal arbejde med vinkler, spørgsmål mv. og at de skal sørge for at træffe aftaler med dem de vil interviewe. Når de træffer aftaler om at lave interviews skal de sørge for at fortælle, hvorfor de gerne vil lave et interview med vedkommende, hvad skoleprojektet går ud på og at de filmer interviewet. Det foreslås, at der udpeges en ansvarlig i hver gruppe, som i samarbejde med læreren dobbelttjekker at aftalen er i hus, så der ikke opstår misforståelser og gruppen dermed f.eks. oplever at komme ud til en interviewaftale, der alligevel ikke bliver til noget.

Kun fantasien sætter grænser for, hvem der kan interviewes, men nogle forslag til personer det kan være interessant at interviewe i lokalområdet er:

- Den lokale præst og den lokale imam
- Ældre på det lokale plejehjem
- Personale i børneinstitutioner
- Repræsentanter fra idræts og foreningslivet
- Det lokale politi
- En lokal praktiserende læge
- Elever fra andre skoler i området
- Lokale forretningsdrivende
- "Folkene på bænken"
- Forskellige arbejdspladser

UDE I MARKEN

Når eleverne er ude for at interviewe og filme kan det være hensigtsmæssigt, at de fordeler følgende fire roller i gruppen: Interviewer, fotograf, lydmand og tilrettelægger (beskrives nedenfor). Ved at hver elev har en specifik rolle har alle deres del af ansvaret for at alt går som det skal. Det er vigtigt, at det hjemmefra er aftalt, hvem der har hvilken rolle og eventuelt, om der skal byttes rundt på rollerne mellem de forskellige interviews, således at eleverne får prøvet lidt forskelligt.

Intervieweren

- Er den der stiller spørgsmålene og fører samtalen med den der interviewes
- Er den der holder mikrofonen. Sørg for at mikrofonen er tændt og hold den ikke helt op til munden - den skal holdes

i brysthøjde, ca. 20 cm. fra munden

Fotograf

- Fotografen har ansvaret for alt mht. kameraet - at kameraet er klart, når der skal filmes, at der ikke filmes i modlys (lyset skal komme bagfra og der skal være så meget lys som muligt), at der er bånd i kameraet, at der er batteri i kameraet mv.
- Hvis kameramanden i løbet af interviewet opdager, at noget er galt - som at der f.eks. skal skiftes bånd eller batteri er det meget vigtigt, at interviewet afbrydes

Lydmand

- Lydmanden har ansvaret for, at der bliver optaget et sted, hvor der ikke er for meget baggrundsstøj og at man kan høre, hvad der bliver sagt. Husk desuden at vende mikrofonen væk fra eventuel baggrundsstøj ved at vende ryggen til f.eks. trafikken
- Lydmanden skal sørge for at teste lyden inden interviewet sættes i gang. Dette kan f.eks. gøres ved at spørge den, der skal interviewes, hvad vedkommende har fået til morgenmad
- Lydmanden skal være opmærksom på lyden igennem hele interviewet og skal sørge for at afbryde interviewet, hvis lyd kvaliteten bliver for ringe

Tilrettelægger

- Det er tilrettelæggerens grundlæggende opgave at sørge for, at alt kommer i kassen og at tingene går som planlagt, at gruppen kommer hen til det aftalte sted på rette tidspunkt mv.
- Tilrettelæggeren skal hjælpe interviewereren og sikre sig, at alle spørgsmål bliver stillet mv. Tilrettelæggeren skal derfor løbende notere, hvis der er noget, der skal spørges ind til mv. og til sidst gøre interviewereren opmærksom på dette inden interviewet afsluttes

INTERVIEWS MED TILFÆLDIGT FORBIPASSERENDE (VOXPOP)

Eleverne skal på forhånd have formuleret omkring fem spørgsmål de vil stille tilfældigt forbipasserende. Eleverne skal tænke over, at det er vigtigt, at de, inden de stopper nogen, har styr på rollefordelingen og er sikre på, at teknikken er i orden, så de ikke irriterer dem de stopper. Derudover skal de være klar til at give en forklaring på, hvad projektet går ud på og hvorfor de stopper folk på gaden.

EFTERFØLGENDE FEEDBACK

Efter eleverne har været ude i lokalområdet og optage skal de igen have feedback på deres interviews og på deres udvikling siden de interviews de lavede tidligere i projektførløbet. Det kan vælges at udvide denne feedback til et tilbageblik på hele

projektet, hvor psykologen eller læreren snakker med den enkelte elev eller grupper om, hvordan de har udviklet sig med forløbet.

Efterfølgende kan det på klasseplan diskuteres, hvad der er kommet ud af projektet og hvordan man fremover kan bruge, det der er lært om at kommunikere. I 7. C blev projektet rundet af med, at eleverne skulle til en "eksamen", hvor de trak en øvelse og derefter skulle spille den skitserede rolle med læreren som modspiller. Efterfølgende gav både lærer og de øvrige elever feedback på elevens håndtering af rollen.

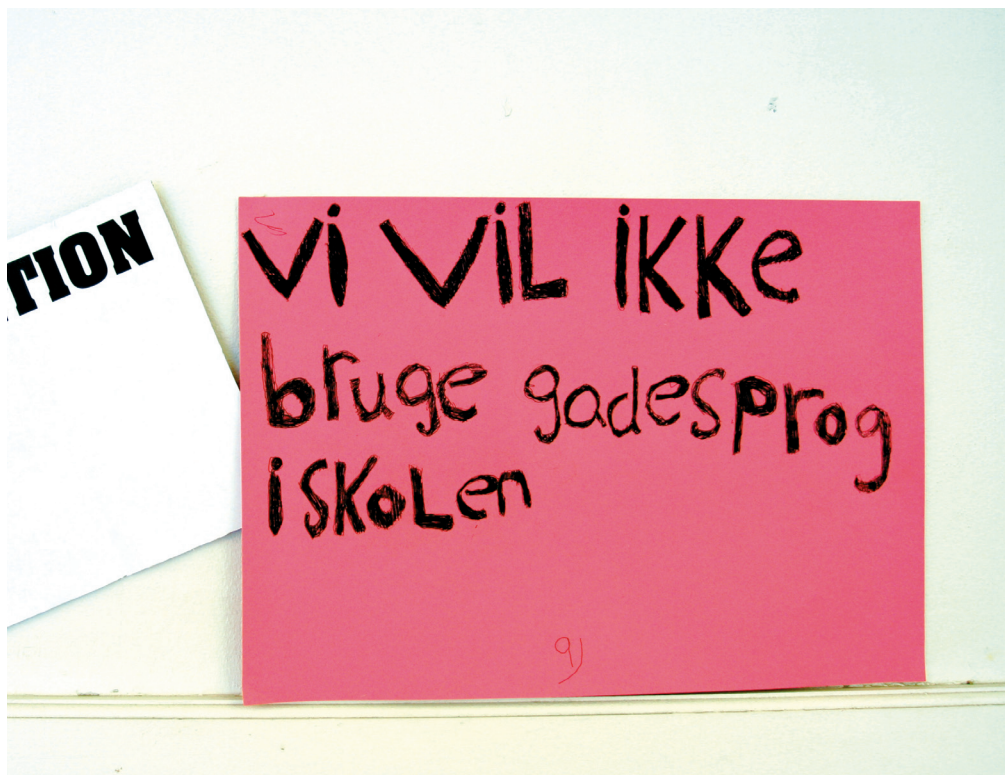
PRAKTISKE RÅD

I pjecen er nævnt, at forløbet kan sammensættes efter behov. Læreren må vælge omfanget af forløbet med udgangspunkt i klassens behov og hvad der konkret er mulighed for at afsætte af tid til denne type projekt.

I pilotprojektet indgår en psykolog. Nogle skoler kan vælge at tilknytte skolepsykologen eller læreren kan alternativt få gode råd og vejledning af f.eks. skolepsykologen i forhold til at give eleverne feedback på deres optræden.

Psykologen bidrog i pilotprojektet med konkrete øvelser. Disse øvelser kan findes i pjecen og læreren kan gennem disse inspireres til at finde på andre øvelser.

Det er en god idé at gennemføre forløbet flere lærere sammen f.eks. kan lærerne i dansk og samfundsfag slå sig sammen. Jo flere læreres forskellige kompetencer, der kan trækkes på, jo lettere kan forløbet gennemføres.

Lidt teknisk snilde skal der også til. Eleverne skal instrueres i brugen af videokameraer og læreren skal kunne vise filmene efterfølgende for eleverne. Mange skoler gør brug af dette medie og de fleste skoler har lærere, der kan håndtere det tekniske. Hvis man som lærer ikke kan dette selv, kan det være en god idé at få en lærer med kompetence heri til at undervise eleverne i brugen af videokamera og så må man sikre sig, at man kan finde ud af at vise filmene på TV, spole frem og tilbage mv., som der er brug for i forbindelse med at eleverne får feedback på deres filmoptræden.

For så vidt angår videokameraer, så kan de lejes, men det koster jo penge. Mange skoler har allerede videokameraer, men hvis det ikke er tilfældet, er det måske et forsøg værd at låne eller leje af en naboskole.

INTEGRATION VIA KOMMUNIKATION

ET PROJEKTFORLØB FOR STØRRE SKOLEELEVER

Værktøjet er udarbejdet af Navigent A/S i samarbejde med Rådmandsgades Skole på Nørrebro i København. Projektet er støttet af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Sygekassernes Helsefond, Egmont Fonden og Bikubenfonden.

Værktøjet består af en pjece og en film, som kan rekvireres samlet hos:

Navigent A/S
 Skindergade 29, 1.
 1159 København K
 Tlf.: 33 14 19 14
 Fax.: 33 14 29 14

Design, illustration og foto: painted
 Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri AS

Oplag: 500 stk.
 Udgivet: November 2006

ISBN: 87-991637-0-5

E-mail: johannsen@navigent.dk

Web: www.navigent.dk

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
 INDVANDRERE OG INTEGRATION

 sygekassernes
 helsefond

 BIKUBENFONDEN

 navigent